

Examen DW 13-14.
13-14.
Opgave 1.

Lars van den Haak.

$$\text{Schoppen AV}_{xxx} : \binom{8}{3}$$

$$\text{Harten : BT}_{xx} : \binom{8}{2}$$

$$\text{Ruiten : AH}_{xx} : \binom{8}{2}$$

$$\text{nul klaver : } 1 = \binom{13}{0}$$

$$\text{Dus } P = \frac{\binom{8}{3} \cdot \binom{8}{2} \binom{8}{2} \cdot 1}{\binom{52}{13}}$$

Zie laatste pagina

Opgave 2.

We hebben n elementen en $k > n/2$.

$$\sim P(\text{cykel van precies grootte } k) = \frac{\binom{n}{k} k! \cdot (n-k)!}{n!}$$

want je kiest $\binom{n}{k}$ getallen.

Deze getallen moeten een cykel vormen, dat kan op $(k-1)!$ manieren.

Opgave 3. k herrie $n-k$ chill muziek.

je hebt n plekken. je deelt op in paren k paar herrie, chill en $n-2k$ chill.

~~1: het begint met herrie,~~

je hebt $n-k$ plekken over, dus

$\binom{n-k}{k} \binom{n-2k}{n-2k} = \binom{n-k}{k}$, maar dan kan herrie nooit als laatst komen, stel herrie als laatst, daarvoor moet zijn

$$\text{of } \binom{n-k-1}{k-1} \binom{n-2k}{n-2k} = \binom{n-k-1}{k-1} \binom{n-k}{k-1} \binom{n-2k+1}{n-2k+1}$$

$$\text{Dus } \binom{n-k}{k} + \binom{n-k-1}{k-1} = \binom{n-k}{k} + \binom{n-k}{k-1}$$

Opgave 4.

Iets is dus $0 \pmod{60}$.

dus $0 \pmod{3}$ en $0 \pmod{10}$.

Het moet eindigen op 0. De eerste 3 cijfers moeten $\pmod{6}$ zijn, dus $\pmod{3}$ en $\pmod{2}$.

Dus laatste cijfer is even (2, 4, 6 of 8) nul is al gebruikt.

met $a, b, c \in \mathbb{N}_{\geq 0}$ met $a, b, c < 10$.

en $a \cdot 10^2 + b \cdot 10 + c = a + b + c \pmod{3}$.

Dus

$a + b + c$; 3 cases:

- a, b, c zijn $0 \pmod{3}$, dus $c = 6$. $\therefore 2$ $a, b = 3, 9$
- a, b, c zijn $1 \pmod{3}$, dus $c = 4$. $\therefore 2$ $a, b = 1, 7$
- a, b, c zijn $2 \pmod{3}$, dus $c = 2$ of 8 . $\therefore 2 \cdot 2$.
- a, b, c : $1 \pmod{3}, 1 \pmod{3}, 1 \pmod{3}$.
  - $c = 6 = 0 \pmod{3} < \frac{3 \cdot 3}{3 \cdot 3}$
  - $c = 4 = 1 \pmod{3} < \frac{3 \cdot 3}{3 \cdot 3}$
  - $c = 2 = 8 = 2 \pmod{3} < \frac{2 \cdot 3 \cdot 3}{2 \cdot 3 \cdot 3}$

Dus $2 + 2 + 2 \cdot 2 + 4 \cdot 3 \cdot 3 + 2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 3$.

$$8 + 8 \cdot 9 = 8 \cdot 10 = 80.$$

Opgave 5.

h h h h

We voegen links een stoel toe (a_{n+1}).

- Die stoel blijft leeg: er zijn a_n mogelijkheden om te plaatsen

- Die stoel gaat een bobo zitten, met een assistent er naast. Er blijven $n-1$ stoelen over, waar a_{n-1} mensen kunnen zitten.

Dus $a_{n+1} = a_n + a_{n-1}$.

ofwel $a_n = a_{n-1} + a_{n-2}$.

Opgave 6

voor elke dobbelsteen hebben we $(x + x^2 + \dots + x^6)$, dus $G(x) = (x + x^2 + \dots + x^6)^n$.

$$G(x) = \left(\frac{1}{1-x} - \frac{x^7}{1-x} - \frac{1-x}{1-x} \right)^4 = \left(\cancel{x} \cdot \cancel{x} \cdot \frac{1-x^6}{1-x} \right)^4$$

$$= X^4 \left(\frac{1-x^6}{1-x} \right)^4$$

en dan de coëfficiënten van X^4 t/m X^{14} optellen
en dan delen door 6^4 , dat is het totaal aantal
mogelijkheden.

Opgave 7

We noemen de munten

a_1 t/m a_{15} . er geldt

$$1 \leq a_1 < a_2 < \dots < a_{14} < a_{15} \leq 50.$$

Neem de rijen

$$(a_1 + a_1, a_2 + a_1, \dots, a_{15} + a_1)$$

$$(a_1 + a_2, \dots, a_{15} + a_2)$$

t/m

$$(a_1 + a_{15}, \dots, a_{15} + a_{15}).$$

Voor elke rij geldt dat ze strikt stijgend zijn en
dat $2 \leq a_i + a_j \leq 100$, want $a_i, a_j \leq a_{15} \leq 50$.

Er zijn in totaal $15 \times 15 = 225$ combinaties, maar
alle $a_i + a_i$ zitten er $1 \times$ in en $a_i + a_j$ zitten er $2 \times$ in
; namelijk $a_i + a_j = a_j + a_i$.

$a_i + a_i$ kan niet, dus er zijn $\frac{225 - 15}{2} = \frac{210}{2} = 105$
combinaties die wel geheel verschillend zijn.

Maar tussen 2 en 100 zitten 98 verschillende
getallen, dus er moet gelden dat er $a_i + a_j = a_k + a_l$ ^{pidgaan}
waar $a_i + a_j$ niet in dezelfde rij zit als $a_k + a_l$, vanwege ^{-tele}
verder zijn deze strikt verschillend, stel dat $i = k$, dan

$$a_i + a_j = a_k + a_l$$

$$a_j = a_l, \text{ dus } j = l \text{ of te wel } a_i + a_j = a_i + a_j \text{ en}$$

die komt maar $1 \times$ voor. Dus het kan altijd.

Opgave 8

$$a) \quad 3^n = (2+1)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 2^{n-k}$$

Je hebt n verschillende ballen en die kun in 3 kleuren maken.

Dat kan op 3^n manieren.

We kunnen er ook voor kiezen er k alvast in 1 kleur te verfren.

Dat kan op $\binom{n}{k}$ manieren en dan de overige ballen hebben nog 2 keuzes voor kleur.

Dus 2^{n-k} bij elkaar is dit $\binom{n}{k} 2^{n-k}$

en we kunnen dit voor $k=0$ t/m n doen, dus

$$\sum_{k=0}^n \binom{n}{k} 2^{n-k} = 3^n$$

b) $\binom{n+k}{k}$ dit is alsof we k dingen kiezen uit $n+k$ dingen.

We kunnen ook van de eerste i dingen niets kiezen en dan die er na zeker wel. Voor elke i kan dit op 1 manier. De overige dingen kunnen we op $\binom{n-i+k-1}{k-1}$ manieren kiezen. We kunnen maximaal n dingen niet kiezen, dus i loopt van 0 tot n en we hebben

$$\sum_{i=0}^n \binom{n-i+k-1}{k-1} = \binom{n+k}{k}$$

$$g) a) \quad a_n = 4a_{n-1} - 4a_{n-2}$$

$$a_n - 4a_{n-1} + 4a_{n-2} = 0$$

Dus karakteristieke vergelijking is

$$x^2 - 4x + 4 = 0$$

$$(x-2)^2 = 0$$

$x=2$. dit is een meervoudig nulpunt.

$$\text{Dus } a_n = \lambda_1 2^n + \lambda_2 n 2^n$$

$$a_0 = 1 = \lambda_1 + \lambda_2 \cdot 0 \Rightarrow \lambda_1 = 1$$

$$a_1 = 4 = \lambda_1 \cdot 2 + \lambda_2 \cdot 1 \cdot 2 \Rightarrow 2\lambda_2 = 4 - 2 = 2.$$

$$\lambda_2 = 1.$$

$$\text{Dus } a_n = 2^n + n 2^n$$

b) bij a hebben we de algemene oplossing van de homogene vergelijking $H(a_n) = a_n - 4a_{n-1} + 4a_{n-2}$.

$$\text{Dit is } \lambda_1 2^n + \lambda_2 n 2^n$$

Nu de particuliere. Er moet gelden $H(p_n) = 2 \cdot 2^n + n$.

$$\text{probeer } H(2^n) = 2^n - 4 \cdot 2^{n-1} + 4 \cdot 2^{n-2} = 2^n - 2 \cdot 2^n + 2^n = 0.$$

$$\text{dus probeer } H(n^2 2^n) = n^2 2^n - 4(n-1)^2 2^{n-1} + 4(n-2)^2 2^{n-2}$$

$$= 2^n (n^2 - 2(n^2 - 2n + 1) + (n - 4)(n - 4)) \\ = 2^n (-2 + 4) = 2 \cdot 2^n.$$

$$\text{en } H(n) = n - 4(n-1) + 4(n-2) = n - 4.$$

$$\text{en } H(1) = 1 - 4 + 4 = 1.$$

en omdat $H(a_n)$ lineair is, geldt

$$H(n^2 2^n + n + 4) = 2 \cdot 2^n + n - 4 + 4 = 2 \cdot 2^n + n$$

$$\text{Dus } p_n = n^2 2^n + n + 4.$$

$$\text{en } a_n = \lambda_1 2^n + \lambda_2 n 2^n + n^2 2^n + n + 4.$$

Opgave 10

$$a) \quad a_n = 4a_{n-1} - 4a_{n-2}$$

$$a_n x^n = 4a_{n+1} - 4a_n$$

$$a_{n+2} x^n = 4a_{n+1} x^n - 4a_n x^n$$

$$\sum_{n=0}^{\infty} a_{n+2} x^n = 4 \sum_{n=0}^{\infty} a_{n+1} x^n - 4 \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^n$$

$$\text{Nu is } \sum_{n=0}^{\infty} a_{n+2} x^n = \frac{1}{x^2} \cdot \sum_{n=0}^{\infty} a_{n+2} x^{n+2} = \frac{1}{x^2} (G(x) - a_0 - a_1 x)$$

$$\text{waar } G(x) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^n$$

$$\text{ook voor } 4 \sum_{n=0}^{\infty} a_{n+1} x^n = \frac{4}{x} (G(x) - a_0)$$

$$a_0 = 1 \text{ en } a_1 = 4 \text{ geeft}$$

$$\frac{1}{x^2} (G(x) - 1 - 4x) = \frac{4}{x} (G(x) - 1) - 4G(x)$$

$$G(x) - 1 - 4x = 4x(G(x) - 1) - 4G(x)x^2$$

$$G(x)(1 - 4x + 4x^2) = 1 + 4x - 4x$$

$$G(x) = \frac{1}{1 - 4x + 4x^2} = \frac{1}{(1 - 2x)^2}$$

$$= \sum_{k=0}^{\infty} \binom{k+2-1}{k} (2x)^k = \sum_{k=0}^{\infty} \binom{k+1}{1} 2^k x^k$$

$$\text{Dus } a_n = \binom{n+1}{1} 2^n = (n+1) 2^n$$

Opgave 11

$$(n+2)(n+4)a_n = (n+1)(n+5)a_{n-1} + 2(n+3)(n+4)(n+5)$$

$$\text{we zoeken } S_n = \frac{S_{n-1} F_{n-1}}{g_n}$$

voor $n \geq 1$.

$$\text{met } F_{n-1} = (n+2)(n+4)$$

$$\text{en } g_n = (n+1)(n+5)$$

dus $f_{n-1} = (n+1)(n+3)$.

$$\text{en } \frac{f_{n-1}}{g_n} = \frac{(n+1)(n+3)}{(n+1)(n+5)} = \frac{n+3}{n+5}$$

$$\begin{aligned} \text{en } S_n &= \frac{f_{n-1}}{g_n} \cdot \frac{f_{n-2}}{g_{n-1}} \cdot \frac{f_1}{g_2} \dots \\ &= \frac{n+3}{n+5} \cdot \frac{n+2}{n+4} \cdot \frac{n+1}{n+3} \cdot \frac{7}{8} \cdot \frac{6}{7} \cdot \frac{5}{7} \\ &= \frac{6 \cdot 5}{(n+5)(n+4)} \end{aligned}$$

Dus we vermenigvuldigen met $\frac{30}{(n+5)(n+4)}$, geeft

$$\frac{30(n+2)}{(n+5)} a_n = \left(\frac{n+1}{n+4}\right) 30 a_{n-1} + \frac{2 \cdot 30}{(n+5)} (n+3)$$

$$\frac{n+2}{n+5} a_n = \frac{n+1}{n+4} a_{n-1} + 2(n+3)$$

neem nu $T_n = \frac{n+2}{n+5} a_n$, dit geeft

$$T_n = T_{n-1} + 2(n+3)$$

$$\text{en } T_0 = \frac{2}{5} \cdot 25 = 10$$

$$\frac{2+5}{2} \cdot \frac{2 \cdot (5+2)}{2}$$

$$\text{Dus } T_n = \sum_{i=1}^{n+2} 2(n+3) + T_0$$

$$\begin{aligned} &= \frac{n}{2} (2 \cdot 4 + 2(n+3)) + 10 \\ &= \frac{n}{2} (4 + n+3) + 10 \\ &= \frac{n}{2} (n^2 + 6n - 7 + 10) \end{aligned}$$

$$= n (2 \cdot 4 + 2(n+3)) / 2 + 10$$

$$= n (n+7) + 10 = n^2 + 7n + 10$$

$$= (n+5)(n+2)$$

$$\text{Dus } a_n = \frac{(n+5)}{n+2} T_n = \frac{n+5}{n+2} \cdot (n+5)(n+2) = (n+5)^2$$

Opgave 12.

n bedienden k bandieten.

Dit doen we met inclusie-exclusie.

P (alle bandieten sterven).

In totaal zijn er k^n manieren om bandieten te raken.

k cellen en n ballen, alles is herkenbaar.

a_i is bandiet i wordt niet geraakt.

dit kan op $(k-1)^n$ manieren

en $N(a_i a_j) = (k-2)^n$ manieren.

en $N(a_i a_j a_k) = (k-3)^n$ etc

en a_i kiezen we op $\binom{k}{1}$ manieren

en $a_i a_j$ kiezen we op $\binom{k}{2}$ manieren.

Dus N (alle bandiet wordt geraakt)

$$= k^n - \binom{k}{1} N(a_i) + \binom{k}{2} N(a_i a_j) - \dots$$

$$= k^n - \binom{k}{1} (k-1)^n + \binom{k}{2} (k-2)^n - \dots$$

$$= \sum_{i=0}^k \binom{k}{i} (-1)^i \cdot (k-i)^n$$

$$\text{Dus de kans is } P = \frac{\sum_{i=0}^k \binom{k}{i} (-1)^i (k-i)^n}{k^n}$$

$$= \sum_{i=0}^k \binom{k}{i} (-1)^i \left(1 - \frac{i}{k}\right)^n$$

maar er mag ook 1 bandiet overleven.

$$\text{of te wel } e_1 = S_1 - \binom{2}{1} S_2 + \binom{3}{1} S_3 - \dots + (-1)^{k-1} \binom{k}{1} S_k.$$

$$\text{en } S_{0t} = \sum N(a_{i_1} a_{i_2} \dots a_{i_t}) \\ = \binom{k}{t} (k-t)^n \text{ in ons geval.}$$

$$\text{Dus } e_1 = \binom{k}{1} (k-1)^n - 2 \binom{k}{2} (k-2)^n + \dots + (-1)^{k-1} \binom{k}{k} \cdot (k-k)^n \\ = \sum_{i=1}^k i \binom{k}{i} (k-i)^n$$

en deel door k^n voor de kans.

$$\text{Dus } p(\text{1 overleeft na de diemen}) = \frac{\sum_{i=1}^k i \binom{k}{i} (k-i)^n (-1)^{i-1}}{k^n}$$

$$\text{Dus kans totaal is } p = \sum_{i=0}^k (1-i) \binom{k}{i} \left(1 - \frac{i}{k}\right)^n$$

Opgave 2

Je moet k elementen uit n kiezen, dit kan op $\binom{n}{k}$ manieren. Deze kunnen op $(k-1)!$ manieren 1 lange cykel worden. De rest kun je op nog op $(n-k)!$ manieren cycli van maken.

In totaal zijn er $n!$ cycli, dus

$$\frac{\binom{n}{k} (k-1)! (n-k)!}{n!} = \frac{\frac{n!}{(n-k)! k!} (k-1)! (n-k)!}{n!} = \frac{(k-1)!}{k!} = \frac{1}{k}.$$

Dit kan omdat $k > \frac{n}{2}$, dus van de $(n-k)$ overgebleven elementen kan geen cykel ontstaan van lengte k .

$\frac{1}{x^2} = x^{-2}$

$$\frac{d}{dx} x^{-2} = -2x^{-3} = -\frac{2}{x^3}$$

$$\frac{d}{dx} \left(\frac{1}{x^2} \right) = -\frac{2}{x^3}$$

$\frac{1}{x^3} = x^{-3}$

$$\frac{d}{dx} x^{-3} = -3x^{-4} = -\frac{3}{x^4}$$

$$\frac{d}{dx} \left(\frac{1}{x^3} \right) = -\frac{3}{x^4}$$

$\frac{1}{x^4} = x^{-4}$

$$\frac{d}{dx} x^{-4} = -4x^{-5} = -\frac{4}{x^5}$$

$$\frac{d}{dx} \left(\frac{1}{x^4} \right) = -\frac{4}{x^5}$$

$\frac{1}{x^5} = x^{-5}$

$$\frac{d}{dx} x^{-5} = -5x^{-6} = -\frac{5}{x^6}$$

$$\frac{d}{dx} \left(\frac{1}{x^5} \right) = -\frac{5}{x^6}$$